

SUSTENABILITATEA ALIMENTAȚIEI ȘI CONEXIUNILE CU MEDIUL AMBIANT

Monica TARCEA, Irina Mihaela MATRAN

Universitatea de Medicină, Farmacie, Știință și Tehnologie Palade din Târgu Mureș „George Emil Palade”, România

Autor corespondent: Monica Tarcea, e-mail: monica.tarcea@umfst.ro

Cuvinte-cheie:

nutriție, sustenabilitate, cultură alimentară, mediu ambiant, dieteticieni.

Introducere. Alimentația sustenabilă este în strânsă conexiune cu mediul ambiant și cu sănătatea consumatorilor din areal. Mâncarea, consumată dintr-o varietate de motive precum nutriție, experiență/plăcere senzorială sau în scopuri culturale, reprezintă baza stilului de viață, a sistemului economic și social. Legăturile dintre serviciile ecosistemice, biodiversitatea și sănătatea globală cuprind multifacete și se manifestă la diferite scale temporale. Prin urmare, abordările ecosistemice sunt absolut relevante pentru conceptul *One Health*, care îmbrățișează interconexiunea dintre oameni, fauna sălbatică și ecosisteme. Impactul acestor schimbări ecosistemice afectează relațiile interdependente ale schimbărilor climatice, cu efecte rezultate, cum ar fi epuizarea stratului de ozon, emisii acide, poluare și ecotoxicitate, poluarea aerului, apei și solului, epuizarea resurselor și/sau pierderea biodiversității și a funcțiilor ecosistemice ale acesteia. Amenințările asupra sănătății fiind impuse de determinanții ecologici, care rezultă din interacțiunea unui agent cu gazda în triada epidemiologică sau ecologică a bolii cu dilemele care provoacă pericolele pentru mediu, trebuie abordate în colaborare. Impactul factorilor de eco-mediu asupra sănătății populației sunt elucidate împreună cu recomandări din implicația folosirii gândirii ecologice și abordări pentru intervențiile de sănătate publică și educație pentru contracararea problemelor apărute sub aceste amenințări ecologice.

Scopul. Dezvoltarea în România de programe de intervenție nutrițională adecvate sustenabilității nutriționale și promovării sănătății populaționale prin colaborarea continuă în echipe multidisciplinare.

Material și metode. Evaluarea sistemelor de sustenabilitate și de intervenție la nivel european și adaptarea acestora la specificul național. Pentru o nutriție mai bună, specialiștii din domeniul medical (nutriționiști, dieteticieni, medici de familie sau alte specialități aferente, psihologi, antrenori de fitness, ingineri din industria alimentară etc.) pot reprezenta un suport viabil pentru populație în adoptarea unei alimentații adecvate, variate și sustenabile în aceeași măsură, pe baza unor protocoale.

Rezultate. Promovarea managementului sistemic, multidimensional, poate evidenția și susține eficient conexiunile dintre mediu, nutriția durabilă și dimensiunile ecologice, sociale și economice, dar mai ales cele care țin de sănătate. Aceasta se poate face prin crearea unor sisteme și etape succesive de aplicare a unor protocoale la nivel regional și național, prin implicarea autorităților din diverse domenii (medical, farmaceutic, protecția consumatorului, agențiile de protecție a mediului, industria alimentară și de suplimente alimentare, rețeaua agricolă, domeniul financiar sau sisteme sociale și de învățământ).

Concluzii. Oricât de complexă este evaluarea continuă a sustenabilității și durabilității resurselor alimentare, fiecare regiune și țară are nevoie de un program de evaluare și de intervenție propriu, adaptat nivelului cultural alimentar, economic, dar și de sănătate nutrițională. Orice specialist din domeniu, în calitate de expert și de consumator, poate contribui activ la dezvoltarea sustenabilă a sistemului de nutriție, modelând obiceiurile nutriționale individuale și comunitare într-un mod durabil.